

Europski dan jezika
26. rujna

EUROPEAN CENTRE FOR
MODERN LANGUAGES
E C M L
C E L V
CENTRE EUROPEEN POUR
LES LANGUES VIVANTES

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

HR

LARA

OTKRIVA EUROPSKE REGIONALNE I MANJINSKE JEZIKE

PRIDRUŽITE SE LARI NA NJEZINOM DRUGOM PUTOVANJU EUROPOM

U ovom poglavlju svog putovanja, Lara istražuje čudesni svijet regionalnih i manjinskih jezika, kao i druga jezična blaga Europe!

Regionalni i manjinski jezici govore se u dijelovima neke zemlje ili određenim područjima nekoliko zemalja, a često se radi o relativno malom broju govornika.

Regionalni i manjinski jezici također mogu biti neteritorijalni, tj. njima govore skupine ljudi diljem Europe koji se ne poistovjećuju s određenom zemljom podrijetla. Ti jezici uključuju jezike koji se smatraju većinskim jezikom odnosno službenim jezikom druge države (kao što je talijanski u Sloveniji). Više od polovice država članica Vijeća Europe službeno priznaje regionalne i manjinske jezike unutar svojih granica, a procjenjuje se da te jezike govori preko 50 milijuna ljudi.

S oko 225 jezika koji su izvorni u Europi, kao i mnogim jezicima koji su imigracijom došli na kontinent, mnogi regionalni i manjinski jezici nalaze se u oštroj konkurenciji s dominantnijim jezicima u Europi. Kada neki jezik prestanu koristiti sve generacije u svim aspektima života, te ga umjesto toga

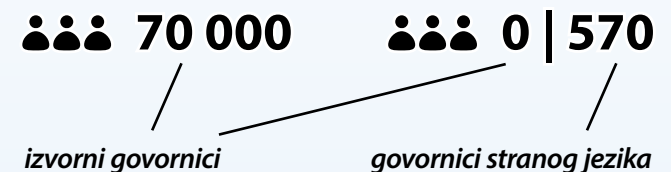
koriste određene dobne skupine i/ili se koristi u određenim područjima društva, postoji opasnost da broj govornika počne opadati, što na kraju može dovesti do izumiranja tog jezika.

Nakon što je na svom prvom putovanju otkrila 46 uglavnom „većih“ europskih jezika, Lara je odlučila kopati malo dublje i istražiti jezike koji nisu toliko poznati izvan područja na kojima se govore. U nekim slučajevima, jezici s kojima se susreće imaju nekoliko dijalekata, neki nemaju standardizirani pisani oblik, a drugi se mogu pisati različitim pismom. Broj izvornih govornika mnogih od tih jezika se smanjuje. U svim slučajevima, međutim, predane zajednice govornika ponosne su na svoju tradiciju i žele osigurati da se njihovo jezično nasljeđe prenese na buduće generacije.

Možemo vam ponuditi samo kratak uvid u neke od europskih jezika. Ima ih mnogo, mnogo više koje nismo spomenuli. Ne zato što su manje važni ili manje zanimljivi, već jednostavno zato što ih ne možemo sve obuhvatiti na ovom kratkom putovanju. Na svakoj jezičnoj stranici nalazi se Larin kratki

uvod, neke ključne riječi, fraze i posebni abecedni znakovi, kao i procijenjeni broj ljudi diljem svijeta koji ga govore kao prvi i drugi jezik.

Nadamo se da ćete uživati prateći našeg vodiča, Laru, na njezinom putovanju i otkrivajući neke od manje poznatih jezika Europe. Njezine avanture mogle bi vas potaknuti da krenete na slično putovanje! Zahvaljujući nedavnom tehničkom napretku u učenju jezika i sve većem broju resursa dostupnih na internetu, nikad nije bilo lakše otkriti brojne jezike prisutne u Europi. Dakle, upoznajmo ih malo bolje i slavimo jezičnu raznolikost našeg kontinenta!

Ova knjiga također sadržava:

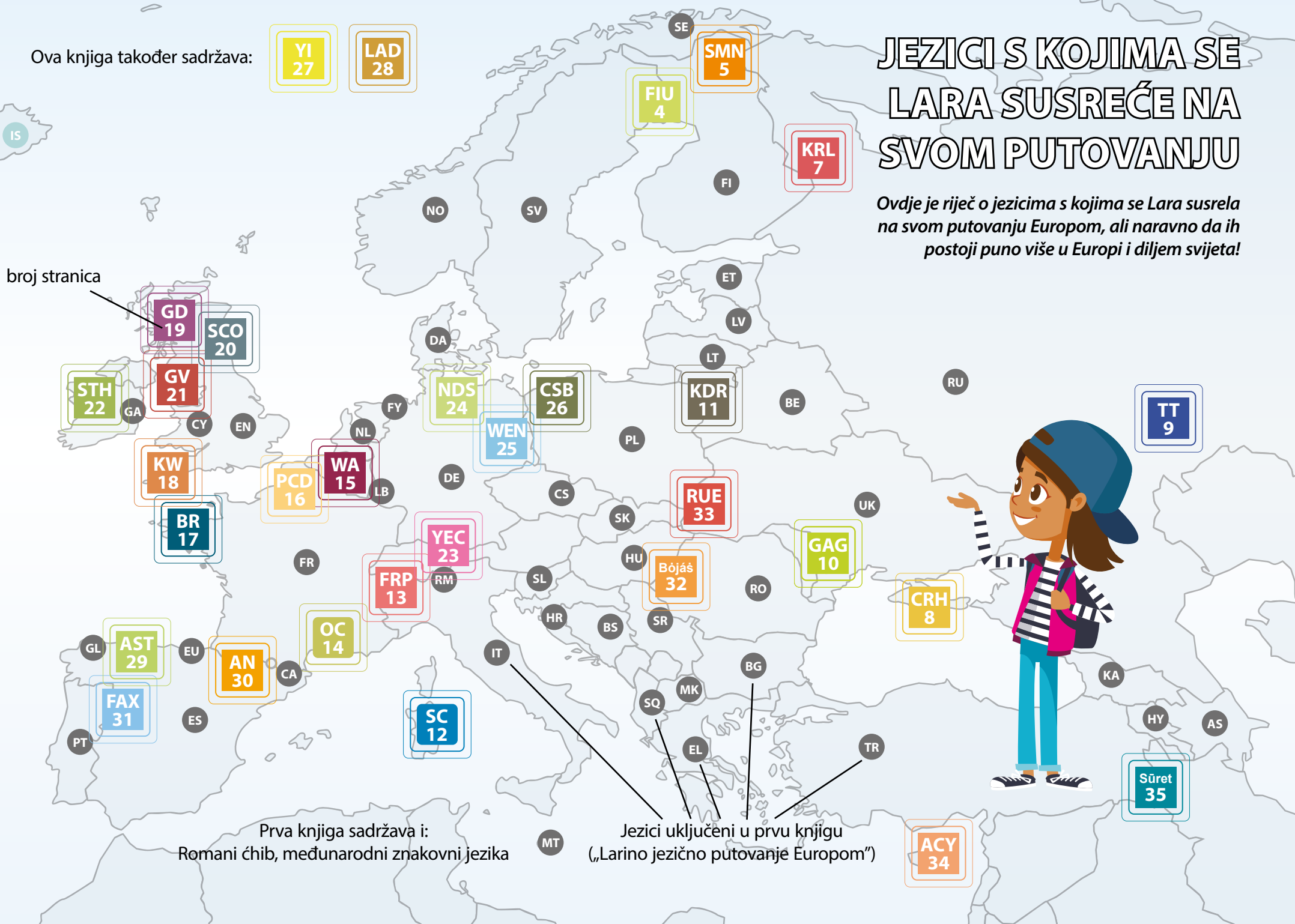
YI
27

LAD
28

broj stranica

JEZICI S KOJIMA SE LARA SUSREĆE NA SVOM PUTOVANJU

Ovdje je riječ o jezicima s kojima se Lara susrela na svom putovanju Europom, ali naravno da ih postoji puno više u Europi i diljem svijeta!

Prva knjiga sadržava i:
Romani čhib, međunarodni znakovni jezika

Jezici uključeni u prvu knjigu
(„Larino jezično putovanje Europom“)

FIU MEÄNKIELI

👤👤👤 70 000

Danas postoje tri različite verzije ili dijalekta meänkielija, a govore se u sjevernim dijelovima Finske, Švedske i Norveške.

Procvat novog jezika

Jeste li ikada čuli za meänkieli? Meänkieli je izvorno bio dijalekt finskog, koji se govorio u graničnom području Švedske i Finske oko doline rijeke Tornedal. Kada je Rusija napala Finsku 1809., ljudi koji su govorili finski u Švedskoj iznenada su bili odsječeni od svojih prijatelja u Finskoj. S vremenom se tornedalski dijalekt počeo mijenjati i razvio se u vlastiti jedinstveni jezik – meänkieli!

Priča o meänkieliju uči nas nekim vrijednim lekcijama: pokazuje nam kako se jezici mogu mijenjati i razvijati u različitim smjerovima kada su grupe ljudi razdvojene zemljopisnim i političkim faktorima, pokazujući da su i otporni i dinamični.

Kunka sie jaksat?

Hei!

Kiitos!

- 1 yks
- 2 kaks
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seittemän
- 8 kaheksan
- 9 yheksän
- 10 kymmenen

Kyllä

Ei

å

ö

ä

Kuuntele, miltä nämä sanat kuulostava >>>>

Fotografija: Jukkasjärvi Ice Hotel, Švedska

ANARÂŠKIELÂ SMN

👤👤👤 450

- 1 ohtâ
- 2 kyehti
- 3 kulmâ
- 4 nelji
- 5 vittâ
- 6 kuttâ
- 7 čiččâm
- 8 käävci
- 9 oovce
- 10 love

Joo

Ij

Mii kulloo?

Tiervâ!

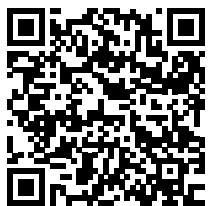
Takkâ!

Jezik najsjevernijeg domorodačkog naroda Europe

Samskim jezicima govori narod Sami u sjevernim dijelovima Finske, Norveške, Švedske i zapadne Rusije, točno unutar sjeverne polarne kape. U prvoj knjižici („Larino jezično putovanje Europom“) naučili smo o najrasprostranjenijem sjevernosamskom jeziku, no postoji ukupno devet različitih samskih jezika. Neki od njih su toliko jedinstveni da se smatraju neovisnima jedni o drugima.

Na ovoj stranici možete istraživati riječi i fraze na inarijskolaponskom jeziku. Iako se broj izvornih govornika inarijskolaponskog smanjio posljednjih desetljeća, ulažu se napore da se jezik ponovno počne koristiti. Na primjer, nedavno su finski redatelj dokumentarnih filmova i Sami pjesnik udružili snage kako bi stvorili online zbirku izraza pod nazivom „Say it in Saami“. Ova platforma omogućuje svakome da predloži izraze za prijevod. Možete koristiti ovaj alat za slušanje i usporedbu izraza na sjevernom, inarijskom i skoltskom jeziku.

I usput, obožavamo riječ za broj 10 na inarijskolaponskom jeziku!

←←← Kuldâl tai saanij jienâdem

Fotografija: Lapland, Finska

ŋ

ö

å

â

ž

š

ä

á

č

đ

KL KALAALLISUT/TUNUMIIT

👤👤👤 57 000

Grenlandski ima dvije glavne varijante: prevladavajući „Kalaallisut“, ili zapadnogrenlandski, i „Tunumiit oraasiat“, ili istočnogrenlandski. Riječi i izrazi na ovoj stranici dolaze iz dijalekta Kalaallisut.

Inuitski jezik

Grenlandski je blisko povezan s drugim inuitskim jezicima, poput inuktituta koji se govori u Kanadi. Jeste li znali da pojmovi „kayak“ i „iglu“ potječu iz grenlandskog?

Ovaj se jezik smatra prilično teškim za naučiti jer ima složen gramatički sustav i mnogo nepravilnih glagolskih oblika. U grenlandskom se dodavanjem korijena i sufiksa mogu tvoriti nove i jako duge riječi. Stoga se jedna riječ može prevesti kao prilično složena rečenica na hrvatskom jeziku. Primjer je riječ: „Nalaasaarusuummeru-jussuaraluarpunga“, što znači: „Odjednom sam stvarno želio leći i odmoriti se, ali...“

Ako želite čuti kako taj jezik zvuči, možete pogledati „Smilla's sense of snow“ – film iz 1997., koji je sufinancirao Eurimages Vijeća Europe i u kojem glume same zvijezde. Nekoliko scena u filmu je na grenlandskom.

Aluu!

Qanoq
ippit?

Qujanaq!

aap

naamik

æ

ø

å

- 1 ataaseq
- 2 marluk
- 3 pingasut
- 4 sisamat
- 5 tallimat
- 6 arfnillit
- 7 arfineq-marluk
- 8 arfineq-pingasut
- 9 qulingiluat
- 10 qulit

👉👉👉👉👉👉👉👉
Oqaatsit allassimasut ugguuna tusakkit >>>>

Fotografija: inuitski grad, Ilulissat, Avannaata, Grenland

KARJALAN KIELI KRL

👤👤👤 20 000

Postoje tri dijalekta karelskog: bečki, južni i livvi karelski. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz karelijskog dijalekta livvi.

Kyllä

Muga

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 nelli
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksän
- 9 yhdeksän
- 10 kymmeniä

Kuibo
dielot?

Terveh!

Passibo!

Jeste li ikada čuli za „dijalektni kontinuum“?

Karelski se govori u dijelovima Finske, kao i u sjeverozapadnoj Rusiji. Iako karelski ima neke sličnosti s finskim, to nije samo dijalekt finskog, što potvrđuje i njegov status manjinskog jezika u Finskoj.

Karelski pripada onom što lingvisti nazivaju „dijalektni kontinuum“. U takvom kontinuumu, govornici različitih dijalekata (ili jezika) mogu razumjeti jedni druge. Često dijele slične riječi i gramatiku, što omogućuje komunikaciju. Što se više udaljavate, jezici postaju sve različitiji, što otežava međusobno razumijevanje. Ovo nam također pokazuje da granica između jezika i dijalekta ponekad može biti nejasna. Kao što ćete uskoro otkriti, u Europi postoji dosta dijalektalnih kontinuum!

◀◀◀ Kuundele nämmä ezimerkit karjalakse

Fotografija: Crkva preobraženja, izgrađena bez čavla i metalnih dijelova, otok Kizhi

ä

ö

š

č

ž

Jezik s burnom poviješću

Krimskotatarski je turkijski jezik koji je, kao rezultat niza osvajanja i doseljavanja raznih etnolingvističkih skupina, doživio nekoliko promjena. Između ostalog, govornici ovog jezika kroz povijest su koristili ni više ni manje nego četiri različita pisma: latinicu, ćirilicu, arapsko pismo i starotursko pismo.

Dugotrajna zabrana proučavanja krimskotatarskog jezika nakon što je sovjetska vlada deportirala krimske Tatara čak je dovela do izumiranja jezika. To se spominje u pjesmi „1944” pjevačice Jamale, koja je 2016. kao predstavnica Ukrajine pobijedila na natjecanju za pjesmu Eurovizije. Srećom, jezik je oživio i sve se više uči u školama na Krimu – sada ima oko 580 000 govornika.

Unatoč sličnosti u nazivu, krimskotatarski i tatarski pripadaju različitim podskupinama kipčaćkih turkijskih jezika i iako su u određenoj mjeri međusobno razumljivi, krimskotatarski dijeli više sličnosti s gagauskim (stranica 10) nego tatarskim (sljedeća stranica).

Evet

Yoq

Nasılsıñız?

Selâm!

Sağ ol!

1	bir
2	eki
3	üç
4	dört
5	beş
6	altı
7	yedi
8	sekiz
9	doquz
10	on

Ş

ñ

ğ

â

ç

ö

Bu sözlerniñ sesini diñle >>>>

Fotografija: dvorac Swallow's Nest, Crno more, Krim, Ukrajina

Jezik pripovijedanja

Tatarski pripada obitelji turkijskih jezika i jedan je od najvećih regionalnih jezika u Europi s oko 8 milijuna govornika. Iako se pretežno govori u Republici Tatarstan, tatarske zajednice prisutne su i u dijelovima Finske, Poljske, Rumunjske i Turske. Baš kao i krimskotatarski, tatarski je kroz povijest pisan različitim pismima: od arapskog do ćirilicnog i latiničnog.

Kad već govorimo o prošlosti, tatarski ima jedinstven oblik prošlog vremena zahvaljujući kojem govornici mogu opisati događaje u koje nisu bili izravno uključeni – doista posebna pripovjedačka supermoć! Tatarski je također „aglutinativni“ jezik, u kojem se sufiksi slažu poput komada LEGO kockica, otključavajući nova i složena značenja. S ovim nevjerojatnim jezičnim značajkama, mogućnosti za pripovijedanje su zaista beskrajne!

Әһе

Юк

ТАТАР ТЕЛЕ ТТ

👤👤👤 8 000 000

Хәлләр
ничек?

Сәлам!

Рәхмәт!

- 1 бер (ber)
- 2 ике (ike)
- 3 өч (өб)
- 4 дүрт (dyrt)
- 5 биш (biş)
- 6 алты (altı)
- 7 жиде (ʒide)
- 8 сигез (sigez)
- 9 тугыз (tuğız)
- 10 ун (un)

««« Сүзләрнең әйтелешен тыңла!

Fotografija: Sabantuy, tradicionalan tatarski festival

GAG GAGAUZ

👤👤👤 150 000

Nâbıysın?

Selâm!

Saa ol!

Ölä

Diil
(yok)

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

Jedan jezik, tri pisma

Gagauski jezik govori narod Gagauza i pripada najvećoj grani turkijske skupine jezika, baš kao i azerski, turkmenski i turski.

Gagauski se govori u autonomnoj regiji Gagauziji u Moldaviji, kao i u dijelovima Ukrajine, Rusije i Turske. Zanimljivo je da se suživot Gagauza s drugim etnolingvističkim skupinama ne odražava samo na široku upotrebu posuđenica iz ukrajinskog, rumunjskog, bugarskog i ruskog jezika, već i na povijest njegovog pisanog jezika. Baš kao krimskotatarski i tatarski, gagauski alfabet se može pisati pomoću tri različita pisma: grčkog, ćiriličnog i latiničnog. Možete li vjerovati? To je kao da imate više odjevnih kombinacija u koje možete obući svoje riječi, a svaka ima svoj jedinstveni stil!

ö

ê

ä

ț

i

ș

ü

Bu sözleri sesleyin >>>

Fotografija: Violinist na tradicionalnom festivalu

KARAJ TILI KDR

👤👤👤 80

Susret turkijskog jezika i hebrejskog alfabeta

Karaimski je turkijski jezik, ali njime govore židovske zajednice! Zašto? Evo cijele priče: prvi Karaimi koji su migrirali u istočnu Europu, točnije na Krim, u 10. stoljeću bili su potomci carstva „Zlatne Horde“ u središnjoj Aziji. U 13. stoljeću prešli su na judaizam, ali su uspjeli sačuvati svoj turkijski jezik i kulturu. Ipak, pisali su modificiranim hebrejskim pismom do početka 20. stoljeća. U 18. stoljeću sele se i u druge dijelove Ukrajine, Poljske i Litve.

Iako je karaimski iznimno ugrožen, Karaimi igraju važnu ulogu u litavskoj povijesti, budući da su drevni branitelji dvorca na otoku Trakai (danas popularno mjesto za snimanje filmova, između ostalog). To je dobro poznato i stavlja ih u središte pozornosti, pomažući ovoj zajednici da očuva svoj jezik.

Kiuñ
jachszy!

Nie bolas?

Tabu
ètiam!

È

Jo

<<< Bu siožliarni tynlajynyz!

Fotografija: Dvorac na otoku Trakaiju, Litva

- 1 bir
- 2 èki
- 3 üč
- 4 diort'
- 5 bieš
- 6 alty
- 7 jedi
- 8 siegiž
- 9 tohuz
- 10 on

SC SARDU

👤👤👤 1 200 000

Postoji nekoliko dijalekata sardskog. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz kampidanskog dijalekta koji se govori na južnom dijelu otoka.

- 1 unu
- 2 dus
- 3 tres
- 4 patru
- 5 cincu
- 6 ses
- 7 seti
- 8 otu
- 9 noi
- 10 dexi

eja

no

Cumentì stais?

Saludi!

Gratzias!

Želite li se osjećati kao stari Rimljanin?

Onda je najbolje što možete učiniti naučiti sardski! Sardski, kojim se govori na otoku Sardiniji, najstariji je romanski jezik koji se još uvijek koristi. Vjeruje se da je to najbliži živi jezik latinskom, pretku svih romanskih jezika. Evo jedna zanimljivost: iako sardski potječe iz latinskog, većini govornika talijanskog jezika nije razumljiv.

Osim kampanijskog dijalekta, broj govornika sardskog značajno se smanjio tijekom godina, prvenstveno zbog istaknutosti talijanskog jezika. Međutim, u suočavanju s ovim problemom, uložili su se odlučni napori da se sardski standardizira i stavi u prvi plan jezičnog krajolika otoka.

á

é

à

è

í

ì

ó

ò

ú

ù

Ascuta su sonu de custus fueddus >>>>

Fotografija: plaža Li Cossi, Costa Paradiso, Sardinija, Italija

FRANCO-PROVENÇAL FRP

👤👤👤 140 000

Comèn te
reste?

Tchao!

Mersi!

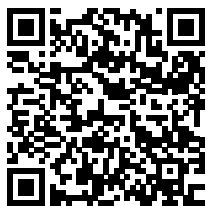
Ouè

Na

- 1 on
- 2 dou
- 3 trî
- 4 cattro
- 5 hinc
- 6 chouï
- 7 satte
- 8 ouètte
- 9 noou
- 10 guî

Koji jezik je između francuskog i talijanskog?

Frankoprovansalski se obično, ali pogrešno, smatra rezultatom posuđivanja između standardnog francuskog i provansalskog dijalekta okcitanskog (sljedeća stranica). Međutim, to je mnogo složenije od spajanja dvaju jezika! Frankoprovansalski se može promatrati kao mozaik romanskih jezika koji se govore u dijelovima Italije, Francuske i Švicarske. Zbog svoje geografske rasprostranjenosti, frankoprovansalski se također naziva različitim imenima, kao što su Patois i Arpitan. Zapravo, pitanje imena važno je za njegovu revitalizaciju i priznanje kao samostalnog jezika, a ne samo francuskog i provansalskog dijalekta.

←←← Acoutta lo sòn di paròlle qui chouyón

Fotografija: Ekstremno skijanje u blizini Mont Blanca, najvišeg vrha Europe, Italija/ Francuska

OC OCCITAN

👤👤👤 600 000

Riječi i izrazi na ovoj stranici su na languedoškom, okcitanskom dijalektu, koji se govori u ruralnim dijelovima Francuske. Zbog svog središnjeg položaja među okcitanskim dijalektima, često se koristi kao osnova za standardni okcitanski jezik.

Jezik trubadura

Trubaduri su bili pjesnici i glazbenici koji su putovali diljem Europe u srednjem vijeku, šireći svoj jezik kroz pjesmu i poeziju. Mnogi su pisali i pjevali na okcitanskom, koji je nekada bio vrlo utjecajan u Europi, točnije u južnoj Francuskoj, kao i u dijelovima Italije i Španjolske. To je bio jezik umjetnosti kojim su napisana mnoga značajna književna djela toga vremena.

Međutim, s vremenom kako su ljudi počeli više govoriti francuski, jezik nacionalnih institucija, okcitanski je izgubio svoj prestiž i manje se koristio. Danas govornici okcitanskog pokušavaju očuvati jezik, ali on je ugrožen. Zanimljivo je da je jedna od njegovih varijanti, aranski, službeni jezik u regiji Val d'Aran u Kataloniji, u Španjolskoj. A u gradu Bayonneu u Francuskoj mnogi su gradski znakovi čak prikazani na tri jezika: francuskom, okcitanskom i baskijskom. Dakle, ne možete reći da ste se izgubili!

Cossí vas ?

Bonjorn !

Mercé !

òc

non

ò

à

è

é

á

ó

ï

ü

í

ú

ç

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sièis
- 7 sèt
- 8 uèch
- 9 nòu
- 10 dètz

Escotatz lo son d'aqueles mots >>>

WALON WA

👤👤👤 600 000

- 1 eune
- 2 deûs
- 3 treûs
- 4 cwate
- 5 cinq
- 6 sîh
- 7 sèt'
- 8 ût
- 9 nouv'
- 10 dîh

Kimint
alez-v' ?

Bondjoû !

Mèrci !

Mogu li kazalište i folklor pomoći spasiti ovaj jezik?

Internet, TV ili kazalište mogu biti sredstva za širenje jezika i osiguranje njegovog opstanka. Možda bi valonski mogao biti takav slučaj! Valonski je romanski jezik srodan francuskom i pikarskom, koji se govori u Valoniji, u južnoj Belgiji. Unatoč borbi da zadrži svoju prisutnost u odnosu na francuski, kazalište bi moglo spasiti valonski jezik: postoji oko 200 kazališnih družina koje svake godine organiziraju predstave na ovom jeziku pred publikom od preko 200.000 ljudi. Ovi nastupi ne samo da zabavljaju publiku, već pomažu u očuvanju i promicanju valonskog jezika i kulture. U kazalištu i mladi i stari mogu otkriti jezik – bilo kao glumci ili kao gledatelji. Lokalne tradicije, poput karnevala i slavlja, također igraju značajnu ulogu. Nadajmo se da će ovo pomoći valonskom da „oživi“ i ponovno postane popularan!

awè

nèni

à

â

â

é

ë

ô

è

î

ö

ç

ê

û

î

ù

<<< Houêtez kimint qu'on dit tos cès mots-là

Fotografija: kip Adolpha Saxa, izumitelja saksofona, Dinant, Valonija, Belgija

PCD PICARD

👤👤👤 700 000

wé

nan

- 1 in
- 2 deus
- 3 tros
- 4 quate
- 5 chonq
- 6 sich
- 7 siète
- 8 huit
- 9 neu
- 10 dich

Cha vo ti ?

Hé ti-lo !

Merchi gramint !

Upoznajte jezik srodan francuskom

Valonski na prethodnoj stranici nije jedini jezik koji je srodan francuskom: pikardski je još jedan od njih. Pikardski je sličan francuskom, ali još uvijek ima vlastiti vokabular i izraze, što ga istovremeno čini bliskim i udaljenim govornicima francuskog. Standardni francuski, pikardski, valonski i drugi jezici zajedno čine dio takozvanog kontinuuma „langues d'oïl” (karelski na stranici 7), koji se proteže od sjeverne Francuske do Belgije. Naziv „langues d'oïl” dolazi od riječi „oïl”, što znači da.

Još jedna zanimljivost: pikardski je u srednjem vijeku bio službeni jezik suda u Flandriji, koja je tada bila dio Svetog Rimskog Carstva.

Nadajmo se da, osim carske prošlosti, pikardski ima i blistavu budućnost!

Acoute kmint qu'in prononche ches mots-lo >>>>

Fotografija: kopnena jedrilica, Francuska

BREZHONEG BR

👤👤👤 210 000

Penaos 'mañ kont ?

Demat !

Trugarez !

- 1 unan
- 2 daou
- 3 tri
- 4 pevar
- 5 pemp
- 6 c'hwec'h
- 7 seizh
- 8 eizh
- 9 nav
- 10 dek

Keltski tragovi na europskom kontinentu

Jeste li znali da postoji jedan keltski jezik koji se još uvijek koristi na europskom kopnu? Riječ je o bretonskom, a govori se u Bretanji, regiji na sjeverozapadu Francuske. Ova činjenica čini bretonski jedinstvenim.

Bretonski je srodan kornijskom i velškom. Zapravo, jezik su u Bretanju donijeli govornici keltskog iz Velike Britanije tijekom ranog srednjeg vijeka.

Još jedna zanimljiva činjenica o bretonskom jest da je Cathlicon, prvi rječnik objavljen u Francuskoj (1499.), bio trojezičan, uključujući bretonski, francuski i latinski.

Bretonski je uspio zadržati svoj jedinstveni identitet, a govori se i danas. Dakle, sljedeći put kada posjetite Bretanju, između isprobavanja palačinki i drugih lokalnih delicija, zašto ne biste odvojili malo vremena da naučite nekoliko izraza na bretonskom?

ya

ket

ñ

ù

â

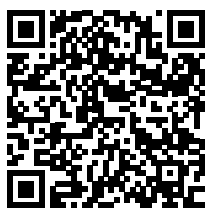
ê

î

ô

û

ü

<<< Selaouit son ar gerioù-mañ

Fotografija: Iako su palačinke popularne diljem Francuske i svijeta, potječu iz Bretanje

KW KERNEWEK

👤👤👤 0 | 570

U kornijskom ne postoji riječ za „da“ i „ne“. Kao u irskom, manskom i škotskom gaelskom, morate koristiti glagolske oblike da biste odgovorili na pitanje.

- 1 onan
- 2 dew
- 3 tri
- 4 peswar
- 5 pypm
- 6 hwegh
- 7 seyth
- 8 eth
- 9 naw
- 10 deg

Fatla
genes?
Dydh da!
Meur ras!

Kornijski jezik: lingvistički feniks

Primjer oživljenog jezika je kornijski, koji se nekada uobičajeno govorio u Cornwallu, vojvodstvu unutar Britanskog otočja. Zapravo, keltskim jezicima nekoć su u većem dijelu Europe govorila različita keltska plemena od Britanskih otoka do doline rijeke Dunav. Većina njih je s vremenom izumrla, a njihovi govornici počeli su koristiti druge okolne jezike. Činilo se da će i kornijski krenuti istim putem jer je izašao iz upotrebe kad su ljudi počeli govoriti engleski.

Međutim, do kraja 20. stoljeća jezični aktivisti počeli su udruživati snage kako bi očuvali kornijski jezik. I uspjeli su u tome! Kornijski se sada uči u školama, a neki ga ponovno govore kao drugi jezik. Sličan je manskom (stranica 21): jezični feniks koji se digao iz pepela!

Goslowgh orth son an geryow ma >>>

GÀIDHLIG GD

👤👤👤 57 000

Ciamar a
tha thu?

Latha
math!

Tha mi
gu math!

- 1 aon
- 2 dhà
- 3 trì
- 4 ceithir
- 5 còig
- 6 sia
- 7 seachd
- 8 ochd
- 9 naoi
- 10 deich

à

ì

è

ò

ù

◀◀◀ Éistibh ri fuaimen nam faclan

Photo: Tug of War, Highland Games at Fochabers, Scotland

Škotski gaelski: jezik Škota te zamalo Kanađana!

Do 1850. škotski gaelski bio je treći jezik po broju govornika u Kanadi. Thomas Robert MacInnes, Kanađanin iz Cape Bretona, iznio je 1890. prijedlog zakona koji bi dopustio korištenje gaelskog u službenim postupcima, ali je taj prijedlog odbijen. Možete li zamisliti kakva bi bila uloga gaelskog u Kanadi danas da je prijedlog zakona prihvaćen? U paralelnom svemiru, škotski gaelski mogao je biti glavni jezik koji se čuje na ulicama Nove Škotske (Nova Scotia).

Ali vratimo se u prošlost. Što je škotski gaelski jezik? Škotski gaelski potječe iz jezika Gaela iz Irske, ali se odvojio od svog sestrinskog jezika, irskog, tijekom kasnijeg srednjeg vijeka. Gaelski je bio dominantan jezik kraljevstva Alba (gaelski naziv za Škotsku) do 11. stoljeća, ali kasnije se pretežno upotrebljavao u Škotskom visočju i na otocima. Danas oko 90 000 ljudi u Škotskoj još uvijek govori škotski gaelski.

SCO SCOTS

👤👤👤 99 000 | 1500 000

Hoo's it
gauin?

Hullo!

Thank ye!

Govorite li škotski?

Škotski se pojavio kao jezik škotskog kraljevskog dvora tijekom 14. stoljeća. Bio je službeni jezik Škotskog kraljevstva do Zakona o Uniji s Engleskom, 1707. godine, a danas ga govori 1,5 milijuna ljudi u Škotskoj. Dok je gaelski bio dominantan jezik u gorju, škotski se proširio nizinom, sjevernim otocima Orkney i Shetland, a također i sjevernom Irskom, što je dovelo do razvoja ulsterskog škotskog dijalekta.

Wee je uobičajena riječ koju ćete čuti u svakodnevnom razgovoru i bitan je dio škotske kulture i identiteta. Na škotskom se „wee” koristi u značenju „malen” ili „sitan”. Međutim, riječ se također može koristiti od milja. Na primjer, roditelj bi mogao reći svom djetetu, „M'on here, wee ane”, što znači „Dođi ovamo, mali”. Slično tome, prijatelj bi mogao reći drugom prijatelju, „Hoo's it gauin, wee man?”, kao izraz od milja.

- 1 ane
- 2 twa
- 3 three
- 4 fower
- 5 five
- 6 sax
- 7 seeven
- 8 echt
- 9 nine
- 10 ten

aye

naw

Listen tae the soond o thir words >>>>

Fotografija: škotski gajdaš odjeven u tradicionalnu haljinu od tartana, Edinburgh, Škotska

Oživljeni jezik malog otoka

Manski gaelski nekada je bio glavni jezik koji se govorio na otoku Man, smještenom između Velike Britanije i Irske. Međutim, u 19. stoljeću otočani su engleski počeli doživljavati kao jezik koji bi mogao poboljšati njihovu ekonomsku situaciju jer su engleski turisti postajali sve važniji, zbog čega se manski gaelski sve rjeđe koristio. Do 1920-ih samo je 1,1% stanovništva tvrdilo da ga govori.

Ali onda se dogodilo nešto izvanredno: grupa ljudi odlučila je da ne želi da manski gaelski nestane. Od kasnih 1940-ih snimaju se posljednji izvorni govornici, organizira se nastava i objavljuju knjige za poučavanje jezika i poticanje njegove uporabe. U 1990-ima počelo se poučavati jezik u školama, a njegova se uporaba poticala u svakodnevnom životu. Danas sve više ljudi ponovno uči manski gaelski i žele ga očuvati za buduće generacije. To je fora, zar ne?

Kys t'ou?

Laa mie!

Gura mie
ayd!

U manskome, baš kao u kornijskom i škotskom gaelskom, ne postoji riječ za „da“ i „ne“. Evo primjera kako biste umjesto s „da“ ili „ne“ odgovorili na pitanje na manskome: odgovor na pitanje „Jesu li otišli kući?“ bilo bi „(oni) su otišli“ ili „(oni) nisu otišli“. Ili na manskome: „Jagh d dy valley? – Hie / Cha jagh.“

- 1 nane
- 2 jees
- 3 tree
- 4 kiare
- 5 queig
- 6 shey
- 7 shiaght
- 8 hoght
- 9 nuy
- 10 jeih

<<< Eaisht rish sheean ny focklyn shoh

Fotografija: svjetionik, otok Man

STH SHELTA / DE GAMMON

👤👤👤 50 000

- 1 ain / awárt
- 2 od
- 3 sikr
- 4 sakar
- 5 sukur
- 6 see
- 7 seltu
- 8 od'sakar
- 9 ayen
- 10 tal a get'ah

Grält'a!

Cain a
geels?

Maa'ths!

Stés

Ní Déis

Jezik irskih putnika

Shelta jezik ili De Gammon je jezik kojim govore irski putnici ili Rilantu Mincéirí. To je primjer „tajnog“ jezika koji se razvio kako bi svojim govornicima omogućio međusobnu komunikaciju i zaštitu privatnosti u odnosu na većinske zajednice. Ima sličnosti s irskim gaelskim, engleskim i drugim jezicima te ima vlastitu gramatiku i vokabular. Zapravo, vokabular se uglavnom sastoji od irskih riječi, a gramatika je zadržala engleske strukture.

Jedan zanimljiv aspekt Shelta jezika je njegova bogata usmena tradicija koja se uglavnom prenosi s koljena na koljeno usmenom predajom. Navodno se riječ „Shelta“ odnosi na „(emocionalno) dirljiv glas“ što je po nama lijep opis jezika! Sve donedavno nije postojao pisani oblik Shelta jezika, zbog čega ga je bilo teško dokumentirati i proučavati. Kao rezultat toga, ne zna se mnogo o o njegovoj povijesti i strukturi. Saznajte više o još jednom „tajnom“ jeziku na sljedećoj stranici.

Glóri a grolan a'gresko >>>

Fotografija: ptica tupik, Irska

JENISCH YEC

👤👤👤 16 000

U Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj postoji nekoliko jeniških dijalekata. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz franačkog dijalekata u Njemačkoj.

Hauersch
gwand?

Gwandâ
Schein!

I'h
bederch mi'!

- 1 alet
- 2 zwis
- 3 triwas
- 4 dohlet
- 5 keh
- 6 woof
- 7 sojin
- 8 keß
- 9 deß
- 10 juhs

Jezič sajmova i tržnica njemačkog govornom područja

Jeniški jezik priznat je kao manjinski jezik u Švicarskoj. Međutim, baš kao i Shelta jezik na prethodnoj stranici, neko je bio „tajni“ jezik, a običano su ga koristili putnici. Riječ je o tradicionalnim jeniškim zanatima poput kovača, majstora i sajmišnih izvođača. Da ste prije stoljeće ili dva sreli žonglera, on ili ona možda bi govorili jeniški.

Kao i drugi tajni jezici, jeniški nije razvijen da bi olakšao komunikaciju s drugima, već da bi je otežao. Zapravo, jeniški se jezik negativno povezivao s jezikom pregovaranja i spletkarenja, ali to je krivo. Jeniški jezik nije samo alat za čuvanje tajni. To je složen jezik s posebnim rječnikom, koji ima njemačku osnovu, ali i posuđenice iz drugih jezika.

wui

nowas

<<< Lohs wi' di' Diewerei schallt

Fotografija: žongler se igra vatrom, Köln, Njemačka

NDS PLATTDÜÜTSCH

👤👤👤 70 000

Postoji mnogo različitih dijalekata donjenjemačkog jezika. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz istočnofrizijskog saskog jezika – koji je varijacija dijalekta sjevernog donjesaskog jezika.

ja

nee

- 1 een
- 2 twee
- 3 dree
- 4 veer
- 5 fiev
- 6 sess
- 7 söven
- 8 acht
- 9 negen
- 10 teihn

Moin!

Wo geiht di dat?

Bedankt!

ß

ö

ä

ü

Höör, wo disse Woorden klingen >>>

Glasovna promjena u njemačkom jeziku

Prije otprilike tisuću godina dogodila se značajna promjena u njemačkom jeziku poznata kao „Glasovna promjena“. Ova promjena imala je snažan utjecaj na izgovor i vokabular njemačkog jezika. Uz ostale promjene, glas „p“ promijenjen je u „f“, a glas „k“ promijenjeni u „ch“.

Dok su svi njemački dijalekti ispod „Benratske linije“, linije koja se proteže sjevernom Njemačkom od zapada prema istoku, prošli kroz ovu glasovnu promjenu, donjenjemački (Plattdeutsch) nije. U donjenjemačkom jeziku riječi se još uvijek izgovaraju kao u starom obliku jezika.

Na primjer, donjenjemačka riječ za konja, „Päerd“, na njemačkom je „Pferd“, a riječ za kuhanje, „koken“, na njemačkom je „kochen“. Ako bolje pogledate, mogli biste primijetiti nešto zanimljivo u posljednjem primjeru. Da, „koken“ na donjenjemačkom zvuči prilično slično „cook“ na engleskom. Iako je germanski jezik, engleski nije doživio ovu posebnu glasovnu promjenu, ali je imao vlastitu promjenu izgovora, poznatu kao „Velika promjena samoglasnika“, između 15. i 18. stoljeća. Kao i većina stvari u životu, jezici se stalno mijenjaju!

SERBŠĆINA WEN

👤👤👤 20 000

Postoje dvije varijante lužičkosrpskog jezika: gornjolužičkosrpski i donjolužičkosrpski. Riječi i fraze na ovoj stranici su iz gornjolužičkosrpskog jezika.

Kak so wjedže?

Witaj!

Džakuju so!

- 1 jedyn
- 2 dwaj
- 3 tři
- 4 štyri
- 5 pjeć
- 6 šěś
- 7 sydom
- 8 wosom
- 9 džewjeć
- 10 džesać

Haj

Ně

č

ě

ó

ł

ř

ń

í

ś

š

ź

ž

Dva slavenska jezika porijeklom iz Njemačke

Najmalobrojniji slavenski narod su Lužički Srbi (naravno ne fizički!). Žive u Njemačkoj i imaju svoj jezik – odnosno dva jezika. Lužičkosrpski se prvenstveno govori u Lužici, koja uključuje istočne pokrajine Brandenburg (donjolužičkosrpski) i Sasku (gornjolužičkosrpski). Lužičkosrpska abeceda temelji se na latinici, ali sadrži neka dodatna slova koja predstavljaju jedinstvene lužičkosrpske glasove. Zanimljivo je da lužičkosrpski koristi dvojni gramatički broj. Dakle, govoriti o dvoje ljudi razlikuje se od upućivanja na samo jednu osobu ili grupu. Možda je lužičkosrpski idealan jezik za parove!

Lužičkosrpski ima dugu i zanimljivu povijest, punu bajki, legendi, običaja, pjesama i narodnih nošnji. Nažalost, danas sve manje ljudi govori lužičkosrpski. Unatoč tome, govornici ovog jezika pokušavaju se suprotstaviti ovom trendu i nadamo se da ćemo vrlo brzo vidjeti njihov uspjeh!

<<< Sluhaj, kak tute słowa klinča

Fotografija: Devil's Bridge, Kromlau, Njemačka

CSB KASZĚBSCZI JÄZĚK

👤👤👤 108 000

Cëž je kòl
ce częc?

Witôj!

Dzãka!

Jo

Nié

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzë
- 4 sztërë
- 5 piãc
- 6 szesc
- 7 sédem
- 8 òsem
- 9 dzewiãc
- 10 dzesãc

ą

ã

ô

ó

ù

é

ë

ń

ż

ò

ń

ł

Regionalni jezik u Poljskoj

Iako sličan poljskom, posebnost kašupskog jezika pokazuje, među ostalim, i činjenica da sadrži mnoge praslavenske riječi koje su već nestale u modernom poljskom. Također sadrži mnoge posuđenice iz njemačkog jezika. Ako usporedite znakove s lijeve strane s poljskim, vidjet ćete upečatljivu razliku. Kašupski jezik promiče etnička i kulturna skupina koja je svjesno razvila svoj književni jezik i kulturnu tradiciju – legenda kaže da je osebujan krajolik regije oblikovala danas nestala vrsta divova!

Posljednjih desetljeća kašupski je jezik ponovo oživio i sada je zaštićen poljskim zakonom kao jedini regionalni jezik u Poljskoj. To se odražava na književnost, glazbu, umjetnost, medije, a prije svega na školsko obrazovanje. U Poljskoj postoji nekoliko desetaka škola u kojima djeca uče kašupski. Od 2005. godine moguće je polagati ispit Kashub Bacculaureate. Na kašupskom se objavljuju knjige i časopisi, a regionalni radijski i televizijski programi emitiraju se na tom jeziku.

Slëchôj, jak brzëmiã te słowa >>>

Fotografija: kašupski jantar, nastao od fosilizirane smole, dobro je poznat po svojoj kvaliteti i jedinstvenim bojama

Postoje dvije glavne varijante jidiša: standardni jidiš i suvremeni jidiš. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz standardne varijante jidiša.

Susret germanskog jezika i hebrejskog alfabeta

Jidiš je germanski jezik koji se piše hebrejskim alfabetom. Čudno, zar ne? Ali kako je do toga došlo? Židovske su zajednice stoljećima živjele u srednjoj i istočnoj Europi i učile jezik kojim su govorili njihovi susjedi. Također su ga prilagodili svojim potrebama, ispisujući ga svojim alfabetom i dodajući hebrejske riječi. Tako je nastao jidiš. Kada su govornici jidiša migrirali u druga područja, naučili su riječi i gramatiku iz drugih jezika, poput slavenskih, i dodali ih jidišu.

Danas se jidiš uglavnom govori u nekim dijelovima Izraela, Sjedinjenih Država i Rusije. Zapravo, postoji čak i Netflixova serija „Unorthodox“ o zajednici iz New Yorka koja govori jidiš! Govornici njemačkog jezika mogli bi razumjeti neke riječi i fraze jer su jidiš i njemački donekle slični. Fascinantno je razmišljati o različitim mjestima u koja je jidiš doputovao, o različitim jezicima koji su na njega utjecali, kao i o svim jezicima na koje je jidiš utjecao! Trenutno je zaštićen kao regionalni, manjinski ili neteritorijalni jezik u najmanje 8 europskih zemalja.

YIDISH-TAYTSH יי

👤👤👤 1 500 000

יא
Yo!

ניין
Neyn!

- 1 סנייא (eyns)
- 2 ייווצ (tsvey)
- 3 יירד (dray)
- 4 ריפ (rif)
- 5 פניפ (finf)
- 6 סקעז (zeks)
- 7 זיבז (zibn)
- 8 טכא (akht)
- 9 ניינ (nayn)
- 10 טעז (tsen)

וואָס מאַכסטו?
Vos makhstu?

שלום-עליכם
Sholem aleykhem

דאַנק/ש'כּוח
A dank!

««« ווי די וואָרטער קלינגען (Hore, vi di vorter klingen)

Fotografija: pecivo bagel tradicionalno potječe iz židovskih zajednica u Poljskoj

LAD DJUDEOESPANYOL

888 51 000

קומו סטאס?

Komo stas?

בואין דיאה

Buen Dia!

מירסי מוג'ו

Mersi Mucho!

נו

Si!

סי

No!

- 1 אונו (uno)
- 2 דוס (dos)
- 3 טרי (tres)
- 4 קואטרו (kuatro)
- 5 סינקו (sinko)
- 6 שיש (sesh)
- 7 סייטי (syete)
- 8 אוג'ו (ocho)
- 9 מואיב'י (mueve)
- 10 דייס (dyes)

Španjolski jezik 15. stoljeća u modernom svijetu!

Iste godine kada je Kolumbo otkrio Ameriku, 1492., sefardi iz Kraljevine Španjolske bili su prisiljeni napustiti svoju domovinu. S vremenom su migrirali u bivše Otomansko Carstvo (koje je obuhvaćalo Balkan, Tursku, kao i druge dijelove srednje i istočne Europe, zapadnu Aziju i sjevernu Afriku), a kasnije u Sjedinjene Države, Južnu Ameriku i Izrael. Ova je zajednica sa sobom donijela i ladino ili judeo-španjolski jezik, koji danas u svojim različitim varijantama govore sefardske zajednice u više od 30 zemalja, koristeći hebrejsko pismo.

Ladino je sličan španjolskom jeziku iz 15. stoljeća, s utjecajima lokalnih jezika mjesta gdje su živjele i još uvijek žive sefardske zajednice. Zanimljivo je da se jezik manje-više sličan Cervantesovom španjolskom i danas govori u mjestima kao što su Istanbul, Solun, Sarajevo, New York ili Jeruzalem. Stari jezik s modernim prizvukom!

Ascoltar bien alton de esas palabras >>>

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seyes
- 7 siete
- 8 ochu
- 9 nueve
- 10 diez

Si

Non

Comu tás?

Hola!

Gracies!

ASTURIANU AST

👤👤👤 110 000

Uspon i pad asturijskog...

Asturijski se dugo koristio kao lingua franca na velikom području, koji se protezalo od Asturije do Extremadure u Španjolskoj. Asturijski je samo jedan od mnogih jezika koji su se koristili tijekom srednjeg vijeka u raznim kraljevstvima Pirinejskog poluotoka. Kako bi se Španjolska ujedinila u jednu naciju, a ne šarenilo kraljevina, bilo je potrebno uspostaviti zajednički jezik. Kao rezultat toga, jezici poput asturijskog postupno su se prestali koristiti i zamijenjeni su kastiljanskim španjolskim. Srećom, nedavno pojačano zanimanje za asturijski jezik dovelo je do porasta broja škola koje nude nastavu asturijskog!

Na karti s lijeve strane možete vidjeti raznolikost jezika koji su se govorili na Pirinejskom poluotoku oko 1250. godine. Okrenite sljedeću stranicu da biste saznali više o drugom jeziku koji se govorio u jednom od bivših španjolskih kraljevstava.

ú ó ñ é á í

<<< Oyéi'l soníu d'estes frases

Fotografija: utrka Farinato, ekstremna utrka s preprekama, Gijon, Španjolska

AN ARAGONÉS

👤👤👤 11 000

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ueito
- 9 nueu
- 10 diez

2000. godina

Sí

No

Qué tal plantas?

Ola!

Gracias!

Grčki klasici na neočekivanom jeziku

Aragonski je nekoć bio široko rasprostranjen jezik Kraljevine Aragonije, smještene na sjeveroistočnom dijelu Pirinejskog poluotoka. Koristio se u kulturi, administraciji i svakodnevnom životu. Zahvaljujući njegovoj upotrebi u poeziji i književnosti, sačuvani su brojni tekstovi koje lingvisti i drugi mogu istraživati, čak i stoljećima nakon pada kraljevine. Već u 14. stoljeću Johan Ferrández d'Heredia prevodi grčke klasike na aragonski.

Danas aragonski aktivno govori oko 11 000 ljudi koji žive u autonomnoj zajednici, uglavnom u dolinama Aragonskih Pirineja. Unatoč relativno malom broju govornika, aragonska zajednica potiče integraciju aragonskog u obrazovni sustav i na taj način nastoji očuvati jezik.

á

ñ

é

í

ó

ú

Siente o soniu d'istas frases >>>>

Fotografija: kanjon Furco, Aragon, Španjolska

- 1 un
- 2 dois
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 seti
- 8 oitu
- 9 novi
- 10 de

Comu estás?

Hola!

Gracias!

Sí

Non

Galicijsko-portugalski jezik u Ekstremaduri

Povijest jezika fala seže u 12. i 13. stoljeće kada su se galicijski doseljenici nastanili u dolini Jálama, koja se nalazi u sjeverozapadnoj regiji Cáceres, u Španjolskoj. Danas zajednica od oko 4000 ljudi uspješno komunicira na ovoj varijanti galicijsko-portugalskog jezika. Ako ubrojimo one koji su se preselili u različite dijelove Španjolske i Europe, broj govornika doseže otprilike 10.000.

Pretežnosegovori usamo trigrada u dolini koja graniči s Portugalom. Međutim, u tijeku su priznanje i integracija jezika fala u lokalni obrazovni sustav. U svrhu potpore tom cilju, formiran je znanstveni odbor za standardizaciju njegovog sustava pisanja, što bi za jezik fala značilo prelazak s jezika koji se prenosi usmeno na jezik sa standardiziranim pisanim oblikom. Ako imate priliku otputovati u Valverde del Fresno, Eljas ili San Martín de Trevellu sigurno ćete na ulicama čuti ovaj tajanstveni i lijepi jezik.

◀◀◀ Escuta o suiu de estas frasis

BÓJÁS

👤👤👤 ~150 000

Iako bajaški/bojaški rumunjski jezik prvenstveno preživljava kroz usmenu tradiciju, u Mađarskoj i Hrvatskoj ima službeni pisani oblik. Riječi i izrazi u nastavku napisani su u skladu s mađarskom konvencijom.

Arhaični dragulj rumunjskog jezika

Bojaški je arhaični oblik rumunjskog jezika, kojim govore Bajaši u Rumunjskoj, Mađarskoj, Srbiji, Hrvatskoj, Bugarskoj i šire. Kako su Bajaši migrirali, njihov je jezik bio pod utjecajem jezika zemalja u kojima su živjeli, poput mađarskog u Mađarskoj i hrvatskog u Hrvatskoj. Zbog toga zajednice nose različite nazive „Boyash” u Mađarskoj, „Romi Bajaši” u Hrvatskoj i „Rudari” u Bugarskoj. Izraz „Rudari”, što znači „metal” ili „ruda”, opisuje pretke Bajaša kao vješte rudare i ispiraače zlata.

Unatoč sve manjem broju izvornih govornika, postoje inicijative za suradnju u raznim zemljama posvećene njegovom očuvanju. U Hrvatskoj se bojaški uči u tri osnovne škole, a u Mađarskoj ga se može učiti i na sveučilišnoj razini. Austrijska akademija znanosti sklopila je partnerstvo s dinamičnom zajednicom Bojaša u Beču, a u Srbiji se ulažu slični naponi.

Dá

Nu

Kum jésty?

Bună zuă!

Mulcumészk!

- 1 unu, uná
- 2 doj, dauă
- 3 trij
- 4 pátru
- 5 sjinsj
- 6 sásză
- 7 sáptyé
- 8 opt
- 9 nauă
- 10 zesjé

Punyé uretyé lá vorbilyestyé! >>>

Photo: Small fishing cottages on Bokod lake, Hungary

РУСИНСЬКИЙ ЯЗЫК RUE

👤👤👤 624 000

Most između istočnih i zapadnih slavenskih jezika

Rusini su stoljećima živjeli oko Karpata, koji se protežu od Češke do Rumunjske, u bliskom kontaktu s istočnim i zapadnim slavenskim jezičnim skupinama. Zato se njihov jezik, rusinski, ponekad naziva mostom između zapadne i istočne grane slavenskih jezika. Jezik ima gramatičke značajke i zapadnoslavenskih i istočnoslavenskih jezika, što vam donekle olakšava razumijevanje i učenje drugih slavenskih jezika ako već znate rusinski. Jedna značajka koja ga čini posebnim među slavenskim jezicima je dodatni samoglasnik iz daleke prošlosti koji je nastao kao razlika između slova *i i *y (govorimo o praslavenskom!).

айно

aino

нім

n'it

Як ся маеш?

iak sia maiesh?

Дякую!

diakuiiu!

Здоров

zdorov

1 єден (ieden)

2 два (dva)

3 три (try)

4 чотыри (chotýry)

5 п'ят (piat)

6 шість (shist')

7 с'ім (sim)

8 вусям (vusiam)

9 дивять (dyviat')

10 дисять (dysiat')

<<< Послушайте далші фразы

Fotografija: Nacionalni park Retezat u Karpatima, Rumunjska

ACY ΣΑΝΝΑ

👤👤👤 0 | 9800

Cipriotski arapski obično se piše grčkim alfabetom, ali lingvisti koriste i latinicu. Riječi i izrazi na ovoj stranici napisani su latiničnim pismom.

- 1 eḡen
- 2 ḡnayn
- 3 tlaḡe
- 4 arpca
- 5 ḡamse
- 6 sitte
- 7 sapca
- 8 xmenye
- 9 tisca
- 10 caṡra

Nke-ye

Lla

Aṡ pitsay?

Salám!

ṡukran!

ḡ

ṡ

δ

ć

Smacu l-ḡis telli klam >>>>

Kad dva jezika postanu jedno

Što se događa kada govornici dviju jezičnih zajednica žive zajedno i moraju komunicirati? Često posuđuju riječi jedni od drugih kako bi prenijeli svoje poruke. Ponekad se iz te interakcije rađaju novi jezici – to je slučaj s cipriotskim arapskim.

Ovim jezikom govori mala zajednica ljudi na otoku Cipru. Mješavina je arapskog i grčkog, što znači da ima riječi i zvukova iz oba jezika. Ovo se dogodilo jer su stoljećima ljudi koji govore arapski i grčki živjeli zajedno na otoku i počeli koristiti riječi iz jezika onog drugog. S vremenom su se ova dva jezika spojila u novi jezik.

To je poput dvije različite boje koje se pomiješaju i stvore novu. Cipriotski arapski zadržava značajke iz dva vrlo različita jezika, i to ga čini jedinstvenim!

Postoje dva dijalekta asirskog jezika: istočni i zapadni. Riječi i izrazi na ovoj stranici su iz zapadnog dijalekta (Surayt) koji se, između ostalog, govori u Tur Abdinu u Turskoj.

SÜRET

👤👤👤 1 000 000

Ay Derbo Hat?

ܐܝ ܕܝܪܒܘ ܗܬ?

ܫܠܘܡܐ

Shlomo

ܬܘܕܝ

Tawdi

- 1 ܗܐ (ha)
- 2 ܬܪܝܐ (tre)
- 3 ܬܠܘܗܐ (tlotho)
- 4 ܐܪܒܘܐ ('arbo)
- 5 ܗܡܫܘܐ (hamsho)
- 6 ܝܫܬܘܐ (ishto)
- 7 ܫܘܘܘܐ (shaw'o)
- 8 ܬܡܢܝܘܐ (tmanyo)
- 9 ܬܝܫܘܐ (tish'o)
- 10 ܐܫܘܪܐ ('asro)

Jezik s dugom poviješću

Jeste li se ikada zapitali kojim su se jezicima služili najbistriji umovi prošlosti? Za mnoge od njih znamo! Sokrat i Aristotel govorili su starogrčki, Ciceron i Seneka pisali su na latinskom, a Konfucije starokineskim. Prema Bibliji, Isus je govorio drevni aramejski. Aramejski jezik je nekoć bio jezik Asirskog carstva i imao je položaj sličan današnjem engleskom. I arapski i hebrejski alfabet temelje se na aramejskom pismu, a aramejski jezik je općenito imao značajan utjecaj i na afroazijske i na indoeuropske jezike.

Lingvisti smatraju da je asirski jezik, koji se sada govori u dijelovima Armenije, Turske, kao i u Siriji, Iraku, Iranu i Libanonu, suvremeni potomak aramejskog. Iako je diaspora koja govori asirski raštrkana diljem svijeta i mnogi od njih su donijeli sa sobom svoj jezik, znatan broj asirskih dijalekata sada je ugrožen. Bila bi šteta da jezik s tako dugom poviješću i značajnim utjecajem na jezike koji se govore diljem svijeta nestane...

ܐܝܢ

Een

ܠܘ

Lo

ܒܘܕܢܐ ܕܠܗܘܐ ܕܗܘܐ ܕܗܘܐ

edl.ecml.at/languagejourney

U ovom nastavaku „Larinog jezičnog putovanja Europom” riječ je o regionalnim i manjinskim jezicima, a svrha mu je istaknuti bogatstvo jezične raznolikosti prisutne na europskom kontinentu.

Razvio ga je Europski centar za suvremene jezike Vijeća Europe u okviru Europskog dana jezika. Željeli bismo zahvaliti svim stručnjacima koji su nam pomogli u stvaranju ovog opsežnog i informativnog izvora.

Više informacija o
Europskom Centru za suvremene jezike Vijeća Europe
i Europskom danu jezika
potražite na www.ecml.at.
Za sve prilagodbe ili prijevode
molimo vas da nas kontaktirate na: information@ecml.at.
© 2023, Vijeće Europe

FIU	SMN	KL	KRL
CRH	TT	GAG	KDR
SC	FRP	OC	WA
PCD	BR	KW	GD
SCO	GV	STH	YEC
NDS	WEN	CSB	YI
LAD	AST	AN	FAX
Böjás	RUE	ACY	Süret